

A Pécsi Ítéltábla a dr. Simon Gábor jogtanácsos által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Hári Ügyvédi Iroda által képviselt **K.L.** I. rendű és **K.L.né** II. rendű alperesek ellen 32.999.325 forint kölcsöntartozás és járulékai megfizetése iránt indított perében a **Z** Törvényszék 2012. szeptember 17. napján kelt 6.P.20.435/2012/11. számú ítélete ellen az alperesek által 12. és 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja az alábbiak szerint:

a 20.641.269 (húszmillió-hatszáznegyvenegyezer-kétszázhatvankilenc) forint marasztalási összeg után a 2011. március 18. napjától járó évi 36% mértékű kamat, valamint a 12.358.056 (tizenkettőmillió-háromszázötvennyolcezer-ötvenhat) forint marasztalási összeg után a 2011. március 18. napjától járó évi 16% mértékű kamat a kifizetésig, de legfeljebb az I. Kft.-vel szemben a **Z** Törvényszék előtt Fpk.20-10-020745 szám alatt folyamatban lévő felszámolási eljárásban a zárómérleg benyújtásáig érvényesíthető;

a II. rendű alperes fizetési kötelezettsége a teljes tőke- és kamatkövetelés vonatkozásában, az I. rendű alperes fizetési kötelezettsége a 20.641.269 forint és kamatai vonatkozásában a 100.000.000 (százmillió) forintot nem haladhatja meg;

a tőke- és kamattartozás az alpereseket az I. Kft. f.a. adóssal egyetemlegesen terheli;

az I-II. rendű alperesek a teljes tőke és kamattartozás, valamint 300.000 (háromszázezer) forint perköltség megfizetésére kötelesek egyetemlegesen a dr. **D.P.** közjegyző által 11055/Ü/30307/2012. ügyszámon kibocsátott és 2012. május 11. napján jogerőre emelkedett fizetési meghagyással marasztalt **Z.Z.nal.**

A kamatkövetelésre vonatkozó keresetet a másodfokú bíróság a fentieket meghaladóan elutasítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 250.000 (kétszázezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget, valamint az állam részére - az illetékes adóhatóság külön felhívására, az ott írt módon és számlára - 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a 2007. március 21. napján kötött kölcsönszerződés alapján 2010. március 31-i lejáratával évi 9% ügyleti kamat és évi 1% mértékű kezelési költség ellenében 30 millió forint kölcsönt nyújtott az

I. Kft.-nek. A megállapodás szerint az adósnak késedelmes fizetés esetén az ügyleti kamaton felül évi 6% késedelmi kamatot is meg kell fizetnie. A kölcsön biztosítékeként a büki 1505/10 helyrajzi számú beépítetlen terület megnevezésű ingatlanra jelzálogjogot alapítottak, az I. rendű alperes és **Z.Z.** a mindenkor fennálló tartozás és járulékai erejéig készfizető kezességet vállaltak. A futamidőt utóbb többször is módosították, a végső lejárat határidőt végül 2012. június 30. napján állapították meg.

A peres felek, valamint **Z.Z.** 2008. december 31. napján kezességi keretszerződést kötöttek, melyben megállapodtak, hogy amennyiben a felperes és az I. Kft. között létrejött pénzügyi és befektetési szolgáltatási jogviszonyokból eredően a nevezett társaság bármely esedékessé vált fizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, úgy az alperesek és **Z.Z.**, mint készfizető kezesek legfeljebb 100.000.000 forint összeg erejéig a felperes írásbeli felszólítására 8 napon belül maguk fognak helyette a felperesnek teljesíteni. A kezesek kijelentették, hogy a szerződésben rögzített kötelezettséget abban a tudatban vállalták, hogy a tartozások jogcímei, továbbá a fent nevezett társaságnak a felperessel szembeni jövőbeli tartozásainak összege a szerződés aláírásakor még nem állapítható meg. Rögzítették, hogy a felperes a szerződést, mint az adott társasággal *kötött és kötendő* szerződések biztosítékát kezeli, és a jelen szerződés megkötése nélkül vele szerződéses jogviszonyba nem lépne.

A fenti előzményt követően a felperes és az I. Kft. 2010. június 30. napján folyószámla hitelkeret igénybevételehez hitelszerződést kötöttek, melyben a felperes vállalta, hogy éven belüli lejáratú 20.000.000 forint összegű hitelkeretet tart rendelkezésre, és annak terhére automatikus lehívási lehetőséget biztosít. Megállapodtak abban, hogy a hitel végső lejáratára 2011. június 29. napja, a kölcsön kamatlába a felperes mindenkor hirdetményében a vállalkozások részére meghirdetett folyószámla hitelkamat, ami akkor 15% volt, a rendelkezésre tartási jutalék pedig évi 2%. A szerződésben a felek kitértek arra, hogy amennyiben a keret

megújítására, megszüntetésére nem kerül sor, a lejáratot követően a fennálló hitelegyenleg után az ügyleti kamat helyett az adós a mindenkor hirdetmény szerinti - a perbeli esetben 30% mértékű - kényszerkamatot köteles megfizetni. A hitelszerződés részét képező általános szerződési feltételek tartalmazzák, hogy amennyiben az ügyfél a szerződés szerint bármely fizetési kötelezettsége tekintetében késedelembe esik, az ügyleti kamaton felül a hatályos Hirdetményben közzétett mértékű - 6% - késedelmi kamat megfizetésére köteles. A hitelszerződésben a biztosítékok között meghivatkozták a 2008. december 31. napján kötött kezességi keretszerződést. Az I. Kft. a 20.000.000 forint kölcsönt igénybe vette.

A felperes 2011. március 17. napján a hivatkozott kölcsön- és hitelszerződéseket azonnali hatállyal felmondta, mivel az adós társaság fizetési kötelezettségeinek nem szerződésszerűen tett eleget, jelentős elmaradása keletkezett, amit felszólítás ellenére sem teljesített. A fentiekre hivatkozással az alpereseket a 2010. június 30-án kötött hitelszerződés kapcsán fennálló 20.641.269 forint és a 2007. március 21. napján kötött kölcsönszerződés kapcsán fennálló 12.648.236 forint tartozásról értesítette.

Az adós felszámolás alá került, a felperes a felszámolási eljárás során 35.715.794 forint összegű hitelezői igényét bejelentette, amit a felszámoló nyilvántartásba vett. A kölcsön- és a hitelszerződésekből fakadó hitelezői igényből mindeddig semmiféle megtérülés nem történt.

A felperes a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmében az alpereseket és **Z.Z.** 20.641.269 forint és annak 2011. március 18. napjától a kifizetés napjáig járó évi 36% mértékű kamata, továbbá 12.358.056 forint és annak 2011. március 18. napjától a kifizetés napjáig járó évi 16% mértékű kamata egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni. A dr. **D.P.** közjegyző által 11055/Ü/30307/2012. ügyszám alatt kibocsátott fizetési meghagyás **Z.Z.** szemben 2012. május 11. napján jogerőre emelkedett, az alperesek ellentmondása folytán az eljárás perré alakult.

A perré alakult eljárásban a felperes a keresetét fenntartotta, és az alpereseket a jogerős fizetési meghagyással kötelezett **Z.Z.** egyetemlegesen kérte marasztalni. Az alperesek érdemi ellenkérelmükben elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, míg másodlagosan a keresetnek a 20.000.000 forint összegű főkövetelés tekintetében való elutasítását kérték. Előadták, hogy a kezesi kötelezettségvállalás jövőbeli tartozásra nem terjedhet ki. Kezesség esetén nincs lehetőség a keretbiztosítéki jelzálog mintájára megállapodás megkötésére, ilyen rendelkezést ugyanis a Ptk. nem tartalmaz. Mindezek miatt az alperesek kezesi felelőssége a 2010-ben kötött hitelszerződés kapcsán nyilvánvalóan nem állhat fenn. Vitatták továbbá az alperesek a kereseti követelés összegszerűségét, mert nem volt tudomásuk arról, hogy a felszámolási eljárásban történt-e megtérülés, illetve az adós részéről korábban történt-e bármiféle részteljesítés.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemmel egyezően marasztalta az alpereseket. Ítéletét a vonatkozó bírói gyakorlat ismertetése mellett a Ptk. 200.§ (1) bekezdésére,

272.§ (1) bekezdésére, 273.§ (1) bekezdésére, a 274.§ (2) bekezdésének a) pontjára, az 522.§ (1) bekezdésére, 523.§ (1) és (2) bekezdésére alapította.

Az alperesek kezesi felelősségének terjedelmét vizsgálva kifejtette, hogy a kezesi keretszerződésben az alperesek és Z.Z. az I. Kft-nek a felperessel való pénzügyi kapcsolata során létrejött jogviszonyokból eredő bármely esedékessé vált fizetési kötelezettség kapcsán, de legfeljebb 100.000.000 forint erejéig annak ismeretében vállaltak készfizető kezességet, hogy az adós jövőbeli tartozásainak jogcíme és összege a szerződés aláírásakor még nem volt megállapítható. Helytállási kötelezettségük tehát az adott összeghatáron belül a nevezett társaságnak a felperes felé fennálló fizetési kötelezettségeihez igazodott. Alaptalannak találta az alperesek azon hivatkozását, hogy a kezesi mellékötelezettség keletkezése időben nem előzheti meg a főkötelezettség keletkezését, mivel a hatályos Ptk. olyan megkötést nem tartalmaz, hogy a kezesség csak a már fennálló kötelezettség biztosítására vállalható, így kezességgel a feltételes és jövőbeli követelés is biztosítható. Az alperesi hivatkozással szemben a Ptk. 200.§ (1) bekezdéséből következően nem volt jogszabályi akadálya, hogy a felek meghatározott típusú külön jogviszonyokból fakadó jövőbeli követeléseket keretjelleggel kezességgel biztosítsanak. Az I. rendű alperes kezesi felelőssége nem csupán az említett kezességi keretszerződésen alapult, mivel a 2007. március 21. napján kötött kölcsönszerződésben az adott tartozás és járulékai tekintetében Z.Z. egyetemleges készfizető kezességet vállalt.

A felperes a szerződések létrejöttét és a tartozások összegét okiratokkal bizonyította, ezzel szemben az alperesek részteljesítést nem bizonyítottak.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperesek fellebbeztek, kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását. Fellebbezésük indokolásaként - az elsőfokú eljárás során előadottakat megismételve - előadták, hogy a keretbiztosítéki jelzálog mintájára nincs jogi lehetőség keretbiztosítéki kezesség vállalására. Véleményük szerint az ő álláspontjukat támasztják alá a Ptk. 273.§-ának (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak, miszerint a kezes kötelezettsége ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amelyért kezességet vállalt, kötelezettsége nem válhat terhesebbé, mint amilyen elvállalásakor volt. Ebből következően nem lehet kezességet vállalni olyan jövőbeli kötelezettségekre, melyek a kezesség elvállalásának időpontjában még nem ismertek. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság amellet marasztalta el az alpereseket, hogy a főkötelezettel szembeni felszámolási eljárás még folyamatban van, mely eljárásban a felperes megtérülésre számító zálogjogos hitelező. A felszámolóbiztos nyilatkozatával igazoltan a felszámolás alá került ingatlanvagyon 250 millió forint nagyságrendű, így minden jelzáloggal biztosított banki követelés megtérül a felszámolásban.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezésben előadottakra hivatkozva megjegyezte, hogy a Ptk. 273.§-ra való alperesi hivatkozás nem helytálló, mivel a kezességvállalás során egyértelműen meghatározták annak mértékét, összeghatárát, így az alperesek kötelezettsége az elvállaltnál terhesebb nem lett. Mivel az alperesek aláírásukkal egyértelműen készfizető kezességet vállaltak, nem követelhetik, hogy a jogosult követelését

elsősorban az adóstól, vagy más kötelezettől követelje, ezzel szemben igényét a fő- és mellékkötelezettekkel szemben egyidejűleg jogosult érvényesíteni, az egyetemleges felelősségnél fogva az adóstól származó térülés automatikusan csökkentené az alperesek által megfizetendő összeget is.

A fellebbezés túlnyomórészt alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság azzal egészíti ki, hogy a főkötelezett I. Kft. felszámolását a Z Törvényszék Fpk. 20-10-020745 számon rendelte el, a felszámolás kezdő időpontja 2011. március 10. napja, a felszámolás jelenleg is folyamatban van.

Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból a vonatkozó jogszabályok helyes értelmezésével az alperesek fizetési kötelezettségének fennállására helytálló következtetéseket vont le. Helyesen fejtette ki, hogy a jövőbeni kölcsönszerződés kezességgel történő biztosítása jogszabályi tilalomba nem ütközik, ezért a kezességgel feltételes és jövőbeni követelés is biztosítható. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásával maradéktalanul egyetért, annak megismétlését szükségtelennek tartja.

Mivel az alperesek a Ptk. 274.§ (2) bekezdés a) pontja szerinti készfizető kezességet vállaltak, így az időelőttiség kérdése - szemben az alperesi hivatkozásokkal - fel sem merülhet, a főkötelezettel szemben folyamatban lévő felszámolási eljárás *várható* eredményének a peres felek egymás közötti jogviszonyában nincs jelentősége.

A fellebbezéssel kapcsolatban arra kíván utalni a másodfokú bíróság, hogy a kezesi kötelezettségvállalásnak a főkötelezettséghez történő igazodására vonatkozó, a Ptk. 273.§ (1) bekezdésében előírt követelmény fogalmilag nem kívánja meg, hogy az adóst terhelő kötelezettség a kezességvállaláskor már fennálljon és ennek megfelelően a kezes előtt ismert legyen. A jövőben esetlegesen keletkező kötelezettséget biztosító kezesi kötelezettségvállalás függő hatályú mellékkötelezettség, mely esetben mellékkötelezettség főkötelezettséghez igazodása ténylegesen a főkötelezettség létrejöttével kezdődhet. A kezességvállalási keret felső határának egyértelmű, összegszerű meghatározásával pedig a Ptk. 273.§ (2) bekezdésében írt követelmény - miszerint a kötelezettség az elvállaláskorinál nem válhat terhesebbé - maradéktalanul kielégíthető.

Az alperesek kezességi keretszerződésen alapuló felelőssége ennek megfelelően a 100.000.000 forintot akkor sem haladhatja meg, ha netán a késedelem hosszanti elhúzódása folytán a kamatkövetelés ezen összeg fölé emelkedne. Szükséges volt ezért az alperesi felelősség korlátozásának ítéleti rögzítése, amit az elsőfokú bíróság elmulasztott, ezért azt a másodfokú bíróság - az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva - pótolta. A korlátozás az I. rendű alperest a 2007. március 21. napján kötött megállapodás alapján terhelő kötelezettségre nem vonatkozik.

Figyelmen kívül hagyta továbbá az elsőfokú bíróság, hogy a kezesség járulékos jellege folytán az adós gazdasági társaság ellen folyó felszámolási eljárásra tekintettel a mellékötelezettek kamatfizetési kötelezettsége is legfeljebb a felszámolási zárómérleg elkészítésének időpontjáig állhat fenn, mivel a Cstv. 35.§-a (2) bekezdés alapján a pénztartozások után *a)* az eredeti lejáratú időig szerződéses kamat; és *b)* az eredeti lejáratú időtől a kiegyenlítésig vagy legfeljebb a felszámolási zárómérleg elkészítésének időpontjáig késedelmi kamat és késedelmi pótlék, továbbá pótlék és bírság jellegű követelés érvényesíthető.

A Cstv. ezen szakasza több értelmezési kérdést is felvet, így elsősorban az „eredeti” lejáratú idő meghatározásának kérdését.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az „eredetiséget” a szerződésen és a törvényen alapuló lejáratú határidő összefüggésében kell értelmezni, a Cstv. 35.§ (1) bekezdés szerinti, törvény által meghatározott lejáratúhoz (azaz a felszámolás kezdő időpontjához) képest eredeti tehát az a lejáratú határidő, mely időpontban a felszámolás elrendelésének hiányában a szerződés alapján teljesíteni kellett volna, legyen az akár a szerződésben eredetileg kikötött, akár egyoldalú jognyilatkozat (felmondás) következtében beálló lejáratú idő.

A perbeli eset sajátossága, hogy a 2011. március 17-i azonnali hatályú felmondás a felszámolás 2011. március 10-i kezdő időpontját követően történt, amikor is a teljes tartozás a felszámolás elrendelése folytán egy összegben már esedékessé vált. Mivel azonban joghatásaikat tekintve a felszámolás megkezdődése és az azonnali hatályú felmondás részben eltérnek egymástól (a Ptk. 321.§ (1) bekezdésének értelmében a felmondás a szerződést megszünteti, míg a felszámolás kezdő időpontjához a törvény ilyen jogkövetkezményt nem fűz), az azonnali hatályú felmondás hatályosságát a felszámolás korábbi elrendelése nem érinti, így a Cstv. 35.§-a (2) bekezdés szerinti „eredeti lejáratú idő” a szerződésen alapuló, azonban az azonnali hatályú felmondás által meghatározott lejáratú idő.

A jogosultat megillető kamatkövetelés tekintetében a Cstv. 35.§ (2) bekezdés a) pontja önmagában értelmezve azt sugallhatja, hogy a szerződéses (ügyleti) kamat csak az eredeti lejáratú időig jár; az a) és b) pont együttes értelmezése alapján azonban - különös tekintettel az összefüggésüket meghatározó „és” kötőszóra - nyilvánvalóvá válik, hogy a kamatfizetési kötelezettség továbbra is az azt meghatározó polgári jogi jogviszonynak megfelelően áll fenn. Így a kötelezett az eredeti teljesítési határidő lejártával az ügyleti kamatok megfizetése alól nem mentesül, ugyanakkor az ügyleti és a késedelmi kamatokkal is csak az eredeti lejáratú idő kezdődően a felszámolási zárómérleg elkészítésének időpontjáig tartozik.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság kimondta, hogy a kamatok a 2011. március 18-i kezdő időponttól a kifizetésig, de legfeljebb a főkötelezett gazdasági társasággal szemben a Z Törvényszék előtt Fpk.20-10-020745 szám alatt folyamatban lévő felszámolási eljárásban a zárómérleg benyújtásáig érvényesíthetőek.

Kiegészíti a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet jogi indokolását a Ptk. 337.§ (1) bekezdésében foglaltakkal, miszerint egyetemleges kötelezettség esetében mindegyik kötelezett az egész szolgáltatással tartozik, bármelyikük teljesítésével a többiek kötelezettsége is megszűnik. Az alperesi marasztalás **Z.Z.** terhelő

kötelezettséggel való egyetemlegessége ennek megfelelően a tőke és kamatkövetelés egészére fennáll, az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes értelmű, 300.000 forint összegű követelésrész egyetemlegességére korlátozott megállapítását a másodfokú bíróság ennek - és a keresetnek - megfelelően átfogalmazta.

A felperes maga is hivatkozott arra, hogy a felszámolási eljárás esetleges eredménye, mint főkötelezetti teljesítés a kezesek kötelezettségét is csökkenti. Mivel a jogosulttal szemben a fő- és mellékkötelezettek kötelezettsége egyetemleges, indokolt volt ezt a rendelkező részben is rögzíteni.

Az alperesek fellebbezése túlnyomórészt sikertelen volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alpereseket a felperesi jogi képvisellel felmerült 250.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére. Ennek összegét a másodfokú bíróság a Pp. 67.§ (2) bekezdése folytán alkalmazandó 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontjára és (5) bekezdésére figyelemmel, a 3.§ (6) bekezdésének első fordulata alapján - figyelemmel a ténylegesen elvégzett ügyvédi munka mennyiségére és bonyolultságára (a másodfokú eljárás során a másodfokú bíróság felhívására előterjesztett egy oldal terjedelmű ellenkérelem) - 250.000 forintra mérsékelt összegben állapította meg.

A személyes illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült alperesek a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték utólagos megfizetésére az Itv. 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr. 13.§-ának (2) bekezdése alapján kötelesek. A fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása a Pp. 256/A.§-a (1) bekezdésének f) pontján alapul.

Pécs, 2013. június 20.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Vogycska Petra s.k. bíró